

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 15.11.2021

Vår ref.: 202114233-1

Arkiv: 621

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandlere:

Monika Tveit og Silje Cathrine Syvertsen

RME verifiserer Statnetts bruk av flaskehalsinntekter i 2020

RME verifiserer at Statnetts bruk av flaskehalsinntekter som har oppstått på kraftforbindelsene mellom Norge og tilknyttede land i 2020 er i tråd med regelverket. Fra og med rapporteringen av bruken av flaskehalsinntekter for 2021, ber vi om at Statnett rapporterer hvilke av de relevante kostnadene flaskehalsinntektene har blitt brukt til å dekke.

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) skal etter grensehandelsforordningen årlig offentliggjøre en rapport som viser flaskehalsinntektene¹ som er opptjent på kraftforbindelser mellom Norge og nabolandene, hvordan disse inntektene er brukt, sammen med en bekreftelse på at denne bruken er i samsvar med kravene i regelverket og at de samlede flaskehalsinntektene brukes til ett eller flere av de fastsatte formålene.

Kravene til bruk av flaskehalsinntekter

Forordning (EF) nr. 714/2009 («grensehandelsforordningen») er innlemmet i EØS-avtalen, og gjennomført i norsk rett i forskrift om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene. Forskriftens § 1 bestemmer at grensehandelsforordningen gjelder som forskrift i Norge, med de tilpasninger som følger av vedlegg IV i EØS-avtalen. Grensehandelsforordningen stiller krav til hvordan Statnett skal bruke flaskehalsinntekter som oppstår på utenlandsforbindelsene. Ifølge artikkel 16.6 i grensehandelsforordningen skal inntektene brukes til følgende formål:

- a) Som garanti for at den tildelte kapasiteten faktisk er tilgjengelig, og/eller
- b) Til nettinvesteringer som bevarer eller øker samkjøringskapasitetene, særlig i nye forbindelsesledninger

Dersom inntektene ikke kan benyttes effektivt til disse formålene, kan de benyttes som en inntekt som RME skal ta i betraktning når vi godkjenner metoden for beregning av nettariffer og/eller fastsettelse av

¹ Flaskehalsinntekter oppstår som følge av prisforskjeller mellom Norge og våre naboland, både når det importeres og eksporteres kraft.

Adresse

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

E-post: rme@nve.no, Telefon: 22 95 95 95, Internett: <http://reguleringsmyndigheten.no/>

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

nettariffer. En slik bruk krever godkjenning fra RME. Resten av inntektene skal settes på en separat konto inntil de kan benyttes til formålene fastsatt i første ledd bokstav a) og b).

Statnetts rapportering

Statnett har utarbeidet en metode for bruk av flaskehalsinntektene. Den innebærer i praksis at Statnett setter opp et skyggeregnskap som viser opptjente flaskehalsinntekter på mellomlandsforbindelsene og relevante kostnader som de mener oppfyller kravene om å opprettholde eller øke utvekslingskapasiteten. Statnett har forklart hvilke kostnader de anser å være relevante å inkludere i rapporteringen, og hvilke prinsipper som ligger til grunn for avgrensningen. Metoden kan leses her: [statnetts-forslag-til-bruk-av-flaskehalsinntekter.pdf \(nve.no\)](#)

Tabellen under viser Statnetts inntekter og kostnader i 2019 og 2020. Kostnadene er nærmere forklart i metoden Statnett har utarbeidet.

Flaskehalsinntekter			2019			2020
Sverige			142			846
Danmark			330			906
Nederland			123			582
Tyskland			0			26
Congestion income (CI)			596			2 361
Kostnader som er relevante for kapasitet mot utland	Utlands kabler	Ledninger/stasjoner	2019	Utlands kabler	Ledninger/stasjoner	2020
<i>Verdi nettanlegg</i>	<i>11 518</i>	<i>24 187</i>	<i>35 704</i>	<i>11 164</i>	<i>26 929</i>	<i>38 094</i>
<i>% av total verdi transmisjonsnett i Norge</i>	<i>21 %</i>	<i>45 %</i>	<i>66 %</i>	<i>19 %</i>	<i>46 %</i>	<i>65 %</i>
Kapitalkostnader	883	2 041	2 924	936	2 138	3 074
D/V-kostnader (inkl e-skatt)	160	1 281	1 441	170	1 145	1 315
Systemdrift	23	184	207	27	181	208
Transitt	0	0	0	0	0	0
Nettap	56	447	503	29	193	222
Sum relevante kostnader (approved expences)	1 121	3 953	5 075	1 162	3 656	4 818
CI < approved exp			-4 479			-2 457

Tabellen viser at de samlede inntektene er på 596 mill.kr. i 2019 og 2 361 mill.kr. i 2020. Relevante kostnader summerer seg tilsvarende til 5 075 mill.kr. og 4 818 mill.kr. Disse kostnadene inngår i beregningene av Statnetts inntektsramme i 2019 og 2020. Flaskehalsinntektene som skal dekke relevante kostnader, trekkes fra inntektsrammene når tariffene i transmisjonsnettet skal beregnes.

Oppsummering av høringsinnspill

Vi sendte metoden til Statnett på høring 23. mars med frist for innspill 26. april. Vi mottok 13 innspill. Vi redegjør kort for innspillene her, men de kan leses i sin helhet [her](#).

Innspill fra Distriktsenergi, Elvia, Hydro Energi, Lede, Norsk Industri, Norsk Olje og gass, Samfunnsbedriftene, Tensio:

Disse aktørene uttrykker i hovedsak at de støtter forslaget fra Statnett. Lede og Tensio peker på at flere av anleggene i transmisjonsnettet kunne vært definert som relevant for formålene. Lede mener at det er uheldig å plukke ut enkeltdeler av transmisjonsnettet fordi det bryter med systemperspektivet.

Strømnettet er et integrert system som knytter forbrukere, produsenter og mellomlandsforbindelser sammen. Ved eksport må strømmen fraktes fra produsentene til mellomlandsforbindelsene, og ved import må strømmen fraktes motsatt vei. Tensio peker på at seleksjonskriteriet for stasjoner kunne vært mindre restriktiv. For å kunne utnytte den norske kapasiteten er man avhengig av balanserende anlegg og kompensering i ulike stasjoner. Det er mange stasjonsanlegg som har avgjørende betydning for innmating av kraftproduksjon og for utvekslingskapasiteten som foreslås ekskludert.

Innspill fra Industri El:

Industri El mener at Statnett i sitt forslag dokumenterer at for mye av nettkostnadene belastes forbrukerkunder, og de peker på at dette underbygger deres vurdering om at det overfor kraftforedlende industri (store forbrukere med høy brukstid (SFHB) kan begrunnes en større tariffreduksjon enn dagens 50 %. Videre mener de at spesielt de siste utenlandsforbindelsene, som ikke har hatt innenlandsk forsyningssikkerhet eller internasjonale krav til utvekslingskapasitet som begrunnelse, bør reguleres separat. Eierne bør selv stå direkte økonomisk ansvarlig for lønnsomheten ved disse prosjektene og eventuell avkastning utover normal avkastning bør gå til reduksjon av nettleien.

Innspill fra Agder Energi, Energi Norge, Hafslund Eco, Lyse Produksjon:

Inntektene bør øremerkes til konkrete formål, og de peker spesielt på at systemdriftskostnader knyttet til utenlandsforbindelsene bør prioriteres. Dette blir spesielt relevant med kravene om kapasitet som kommer dersom Ren energimarkedspakke innføres, og som etter høringsinstansenes oppfatning vil gi økte kostnader knyttet til mothandel og spesialregulering. De peker på at det kan være viktig at RME prioriterer hvilke kostnader inntektene skal brukes til og at Statnett redegjør for hvordan de har brukt inntektene. Dette har med transparens og forventningsavklaring å gjøre, og man kan på den måten unngå unødvendige konflikter og klagesaker.

RMEs vurderinger knyttet til innspillene og forslaget fra Statnett

RME vurderer at Statnetts bruk av flaskehalsinntekter som har oppstått på kraftforbindelsene mellom Norge og tilknyttede land i 2020, er i tråd med kravene i grensehandelsforordningen artikkel 16 6. Rapporteringen fra Statnett viser at flaskehalsinntektene skal brukes enten som garanti for at den tildelte kapasiteten faktisk er tilgjengelig, og/eller til nettinvesteringer som bevarer eller øker samkjøringskapasitetene, særlig i nye forbindelsesledninger.

Innspillene støtter i hovedsak forslaget til Statnett.

Regelverket åpner for at flaskehalsinntektene kan settes av på en konto hos Statnett til seinere bruk for relevante formål. Verken Statnett eller høringsinstansene mener at det er en hensiktsmessig eller nødvendig løsning. RME er enig i at det per i dag ikke er nødvendig å sette av penger til å finansiere kommende investeringsprosjekter eller tiltak. Statnett er i slutfasen med å gjennomføre investeringer i to store utenlandsforbindelser, NordLink og NSL. Vi mener det er mer hensiktsmessig at inntektene brukes til å dekke de regulerte kostnadene knyttet til gjennomførte relevante investeringer.

RME ser at det kan være ulike tilnærminger til hvordan man rapporterer og vurderer hvilke transmisjonsnettanlegg som er signifikant relevant for å opprettholde eller øke handelskapasiteten mot nabolandene. Det er et sammensatt system og produksjonen i Norge ligger spredt utover landet og gjerne langt fra utenlandsforbindelsene.

Industri El peker på at Statnetts definisjon av relevante kostnader tyder på at SFHB betaler for mye i nettleie. Statnett har begrunnet tilnærmingen i sin metode og vi mener dette er fornuftig. Transmisjonsnettet har som regel flere formål og funksjoner, både overføring av kraft til forbruk internt i

landet, men også til eksport og import av kraft fra utlandet. Industri El har også innspill på at kostnader knyttet til de siste investeringene i utenlandsforbindelsene ikke bør belastes nettleien, slik vi forstår innspillet. Dette er spørsmål som vi registrerer, men som vi mener er på siden av det vi skal ta stilling til i denne saken.

Det har ikke kommet spesifikke innspill på metoden Statnett bruker for å identifisere relevante kostnader knyttet til nettanleggene. Vi mener per i dag at den sjablonmessige metoden som Statnett har benyttet, er hensiktsmessig for å sannsynliggjøre at flaskehalsinntektene er brukt til tillatte formål. Vi vil likevel understreke at dette kan endre seg med tiden og utvikling i relevant regelverk.

Energi Norge og kraftprodusentene mener at inntektene i større grad bør øremerkes. De mener Statnett eller RME må vise konkret hvilke av de relevante kostnadene flaskehalsinntektene har blitt brukt til å dekke. Skyggeregnskapet som Statnett foreslår definerer relevante kostnader, men det sier ikke noe om prioriteringen av hvilke kostnader som dekkes. Siden inntektene er lavere enn kostnadene, vil ikke alle kostnadene bli dekket. I praksis blir derfor denne problemstillingen overlatt til Statnett når de fastsetter sine tariffer.

Grensehandelsforordningen artikkel 16.6 krever ikke en øremerking av kostnadene. Ifølge bestemmelsen skal inntektene brukes til definerte formål, som er å garantere faktisk overføringskapasitet eller øke overføringskapasitet. Bestemmelsen sier ikke noe om prioriteringen mellom formålene. Vi kjenner til at andre TSOer rapporterer mer konkret hvilke formål eller kostnader inntektene har blitt brukt til, som for eksempel investeringsprosjekter eller kostnader til mothandel. Vi mener at Statnett bør vise hvilke av de relevante kostnadene som flaskehalsinntektene har blitt brukt til for å bidra til transparens om Statnetts prioriteringer. Vi vil derfor be Statnett gjøre dette i fremtidig rapportering.

Vi ber om at Statnett i rapporteringen av bruken av flaskehalsinntektene i 2021 spesifiserer hvilke av de relevante kostnadene som flaskehalsinntektene har blitt brukt til å dekke.

Vedtak om at bruken av flaskehalsinntektene i 2020 er i tråd med kravene

RME verifiserer at Statnett har brukt flaskehalsinntektene i 2020 på en måte som er i samsvar med kravene i grensehandelsforordningen artikkel 16.6.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Tore Langset
fungerende direktør

Roar Amundsveen
fungerende seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.

